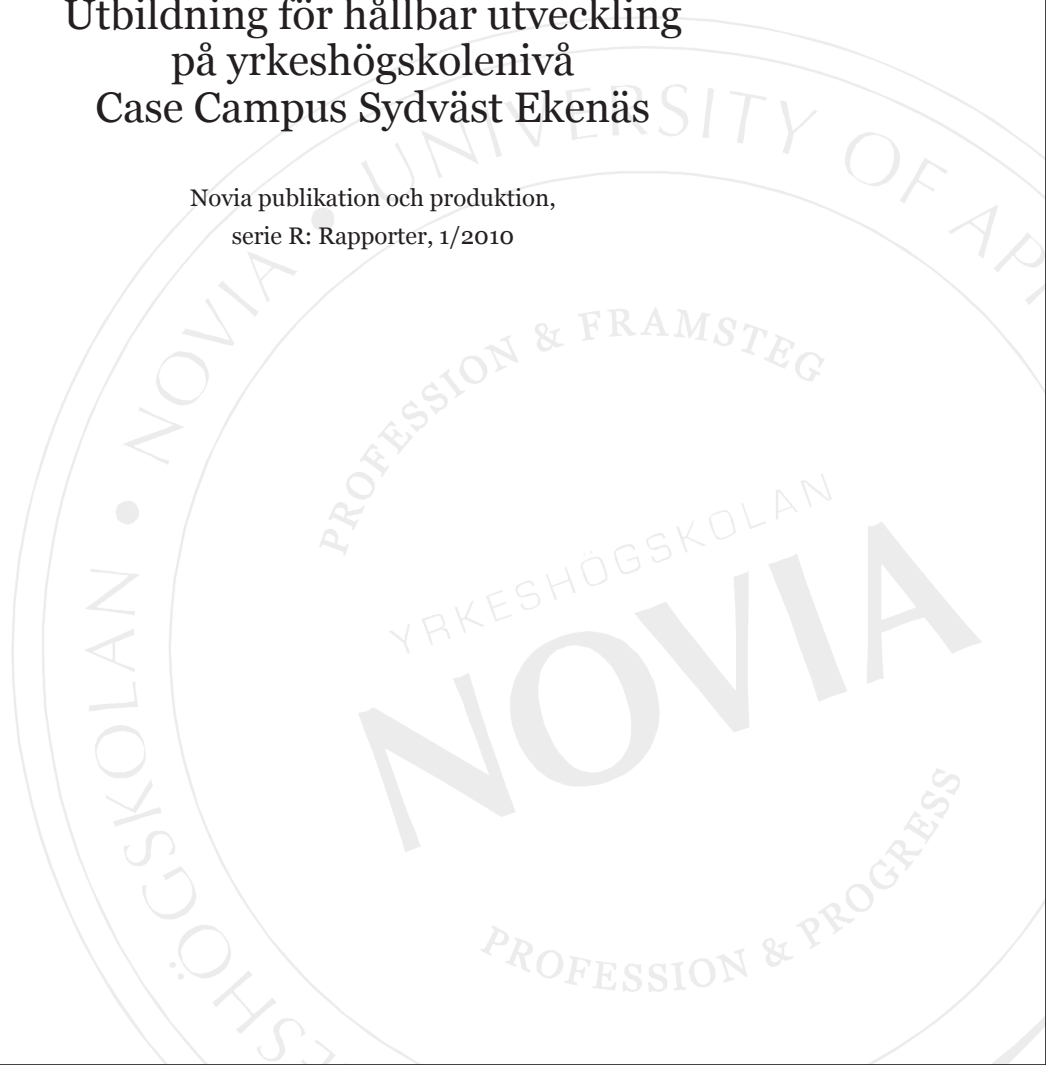

Utbildning för hållbar utveckling på yrkeshögskolenivå Case Campus Sydväst Ekenäs

Maria Söderström

**Utbildning för hållbar utveckling
på yrkeshögskolenivå
Case Campus Sydväst Ekenäs**

Novia publikation och produktion,
serie R: Rapporter, 1/2010

Utgivare: Yrkehögskolan Novia, Fabriksgatan 1, Vasa, Finland

© 2010 Maria Söderström och Yrkehögskolan Novia

Layout: Michael Diedrichs

Utbildning för hållbar utveckling på yrkehögskolenivå Case Campus Sydväst
Ekenäs / Maria Söderström.

– Vasa : Yrkehögskolan Novia, 2010.

Novia publikation och produktion, serie R: Rapporter, 1/2010

ISSN: 1799-4179

ISBN (digital): 978-952-5839-05-0

Utbildning för hållbar utveckling
på yrkeshögskolenivå
Case Campus Sydväst Ekenäs

Maria Söderström

Innehållsförteckning

Abstrakt	5
1. Inledning	7
2. Begreppet hållbar utveckling	8
3. Regionala och globala program	9
4. Tioårig strategi för hållbar utveckling i utbildningen	10
5. Inhemska strategier och nätverk	12
6. Yrkeshögskolan Sydvästs satsning på hållbar utveckling	14
7. Utveckling av en gemensam grundkurs	16
7.1 Bakgrunden	16
7.2 Genomförande	17
7.3 Erfarenheter från det första läsåret	19
7.4 Utveckling av konceptet	20
Källförteckning	21

Abstrakt

Hållbar utveckling i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hänseende blir alltmer en nödvändighet inom alla sektorer; så även inom utbildningen. Efter att begreppet hållbar utveckling myntades av FN:s världskommission för miljö och utveckling år 1983 har mycket hänt. Bland annat utvecklades Agenda 21 –konceptet på FN:s miljö- och utvecklingskonferens 1992 och östersjöländerna har startat de regionala programmen Baltic 21 och Baltic 21E. Det senare behandlar hållbarhetsfrågor inom utbildningen. Finland har utifrån detta uppgjort egna strategier och skapat nätverk för att integrera hållbar utveckling i undervisningen på alla nivåer. Också för yrkeshögskole- och universitetssektorn finns det ett nätverk för ändamålet.

Ab Utbildning Sydväst, som upprätthöll Yrkeshögskolan Sydväst och Yrkesinstitutet Sydväst, har varit en pionjär inom det här området. (Yrkeshögskolan Sydväst heter sedan 1.8.2008, efter fusion med Svenska Yrkeshögskolan, Yrkeshögskolan Novia.) Som en av de första skolorna i landet att få ett certifierat miljöledningssystem var man också en av de första att integrera hållbar utveckling i alla utbildningsprogram. Man gick in för en modell med en tre studiepoängs grundkurs för alla studerande samt minst fem studiepoäng hållbar utveckling integrerat i yrkesstudierna.

Sedan beslutet om integreringen kom, har olika modeller för att förverkliga detta prövats. Man började med ett system där en lärare försökte täcka behoven av denna grundkurs i de flesta utbildningsprogram. Systemet blev väldigt betungande för den som hade ansvar för kursen och det förföll därför snart. På Campus Ekenäs började man i stället utveckla ett system som lämpade sig för just denna enhet. Man beslöt att utnyttja den kompetens som fanns inom de olika utbildningsprogrammen för att ge en bra helhetsbild av begreppet hållbar utveckling, samtidigt som man visade på exempel på vad begreppet kan betyda inom enhetens olika branscher.

Konceptet har utvecklats till att idag omfatta en tre studiepoängs grundkurs för alla studerande, bestående av resursföreläsningar med lärare från enhetens alla utbildningsprogram, samt programvis integrering i yrkesstudierna. I grundkursen ska varje

RAPPORT

studerande lämna in tre skriftliga uppgifter om givna teman, som binder ihop de olika branscherna och hållbarhetsaspekterna med varandra. Syftet att ge varje studerande en grundförståelse av begreppet hållbar utveckling ser utgående från utvärderingarna ut att kunna uppnås med det här konceptet.

1. Inledning

Hållbar utveckling håller på att integreras i utbildningen på alla stadier internationellt, i Östersjöregionen och i vårt finländska utbildningsväsende. Så sker nu även i yrkeshögskolvärlden. Olika program och nätverk har skapats för att befrämja befolkningens kunnande inom området, liksom förmågan att applicera kunnandet på reella situationer i yrkeslivet och privat.

Den här artikeln ger en liten bakgrund till strävandena att integrera hållbar utveckling i utbildningen. Som ett case presenteras sedan hur Yrkeshögskolan Sydväst, numera Yrkeshögskolan Novia, inom ramen för sitt miljöledningssystem har jobbat fram en modell för detta. Dessutom beskrivs mera i detalj den grundkurs i hållbar utveckling som är gemensam för alla utbildningsprogram på Novias campus i Raseborg.

2. Begreppet hållbar utveckling

Den av Gro Harlem Brundtland ledda Världskommissionen för miljö och utveckling, som FN tillsatte år 1983, myntade begreppet Hållbar utveckling i sin slutrapport Vår gemensamma framtid. Begreppet definierades där på följande sätt:

“Hållbar utveckling är en utveckling som tillgodoser våra behov idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina.”

Via bl.a. FN:s miljö- och utvecklingskonferens 1992 (”Earth Summit”), där Agenda 21-konceptet utvecklades, har förståelsen av begreppet utvecklats. Numera talar man huvudsakligen om fyra dimensioner – den ekonomiska, den sociala, den kulturella och den ekologiska. De är ömsesidigt beroende av varandra. Utvecklingen anses hållbar, när inget av dessa fyra områden tillmäts större värde än de andra (Undervisningsministeriet 2006).

Redan i Finlands grundlag (731/1999) finns det många paragrafer som stöder en hållbar utveckling. Där stadgas om jämlikhet, rätt att yttra sig och rätt till avgiftsfri grundläggande utbildning. Där stadgas också att vi alla bär ansvar för naturen med dess mångfald, för miljön och för vårt kulturarv. Finlands strategi för en hållbar utveckling stakar i sin tur ut att fostran och utbildningen ska utveckla färdigheter att ta ansvar för såväl människors som naturens välbefinnande (Statsrådets kansli 2006).

3. Regionala och globala program

Ett av de många regionala program som startats inom temaområdet hållbar utveckling är Baltic 21, grundat av statsministrarna från Östersjöländerna 1996. Genom den s.k. Hagadeklarationen fogades år 2002 utbildningen till programmet – ”An Agenda 21 for Education in the Baltic Sea Region – Baltic 21E”. Enligt undervisningsministeriet (2006) är utbildning ett förträffligt sätt att utveckla människors kritiska tänkande, öka människors förmåga att hantera lokala och globala utvecklingsfrågor och finna lösningar på problem relaterade till hållbar utveckling.

Programmet vill betona såväl det nationella som det regionala arbetet i Östersjöregionen. För att det här ska lyckas förutsätts det att principerna för en hållbar utveckling genomsyrar hela arbetet i skolan samt integreras i undervisningen. En förutsättning för detta är att alla lärare vet, vilken koppling frågan har till de egna undervisningsämnena.

FN har också utlyst ett årtionde för utbildning för hållbar utveckling åren 2006–14 (Decade of Education for Sustainable Development, DESD) (Undervisningsministeriet 2006).

4. Tioårig strategi för hållbar utveckling i utbildningen

Någon universell modell för hur hållbar utveckling integreras i utbildningen finns inte. Varje land bör utgå från sin kultur och från sin sociala, ekonomiska och miljömässiga förhållanden. Finland har för ändamålet uppgjort en strategi för åren 2006–2014 (Finlands strategi under årtiondet för utbildning för hållbar utveckling). Den tar avstamp ifrån FN:s årtionde för utbildning för hållbar utveckling, från Unesco- och UNECE-dokument gällande verkställandet av detsamma samt från programmet Baltic 21E.

FN definierar fyra centrala uppgifter för årtiondet:

- ”att öka utbudet av högklassig utbildning
- att omvandla den existerande utbildningen i riktning mot hållbar utveckling
- att öka människors kännedom om hållbar utveckling
- att erbjuda utbildning för hållbar utveckling inom alla samhällssektorer” (Kaivola & Rohweder 2006).

I den vision som gäller vårt nationella utbildningssystem eftersträvas bl.a. följande mål:

- Varje individ kan stöda en hållbar utveckling som tillgodoser den nuvarande befolkningens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina.
- Främjande av hållbar utveckling i utbildningen grundar sig på en helhetssyn som beaktar ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter.
- Förståelsen ökar för sambandet mellan människans välbefinnande, ecoeffektiviteten inom ekonomin och miljövården.
- Beredskapen att observera förändringar och utreda orsak och verkan ökar.

- Människor förbinder sig till en hållbar livsstil och motiveras att delta och påverka.
- Den som avlagt en högskoleexamen har förvärvat grundläggande kunskaper och färdigheter att arbeta, att påverka samhället och beslutsfattandet samt att följa med och utveckla sin bransch i enlighet med principerna för en hållbar utveckling.

Strategin ska realiseras med hjälp av en policy som omfattar 11 punkter. Bland annat betonas en helhetsmässig behandling av frågor, tvärvetenskaplighet och samarbete (Undervisningsministeriet 2006).

Gällande flera av hållbarhetsfrågorna är det viktigt att komma ihåg att det finns lagstiftning som ställer minimikraven. Det här gäller exempelvis fysiskt och psykiskt arbetarskydd, arbetshälsa, studerandenas välmående och säkerhet samt mobbning. Det är därför viktigt att såväl studerande som personal i ett tidigt skede informeras om frågor som läroanstaltens räddningsplaner och ordningsregler. Inför farliga arbetsmoment i skolan ska säkerhetsföreskrifter noggrant gås igenom.

Den fysiska miljön är viktig för hälsan och trivseln. Frågor gällande inomhusluftens kvalitet och möjligheter för rörelsehämmade att ta sig fram i skolan är exempel på sådana som kan inlemmas i skolans program för en hållbar utveckling och lyftas fram i undervisningen (Laininen 2007).

5. Inhemsk strategier och nätverk

I Finland har man uppgjort en egen strategi för integreringen av Baltic 21 E i det nationella utbildningssystemet på alla nivåer. Undervisningsministeriet har finansierat vissa utvecklingsprojekt för detta ändamål.

I den del av strategin som uppgjordes för yrkeshögskolorna uppställdes som mål att dessa ska utveckla och ta i bruk lednings- och uppföljningssystem för hållbar utveckling samt integrera hållbarhetsaspekter i läroplaner såväl som i forsknings- och utvecklingsprojekt. (Undervisningsministeriet 2006).

Tillsvdare har rätt få yrkeshögskolor systematiskt arbetat på att få in hållbar utveckling i alla läroplaner. Föregångare är de yrkeshögskolor som har ett hållbar utveckling- eller miljöprogram, såsom Yrkeshögskolan Sydväst (Rohweder 2007).

Programmet Baltic 21E är fortlöpande, dvs. någon sluttid är inte fastslagen. Med två års mellanrum uppgörs uppföljningsrapporter. I Finland är det utbildningsstyrelsen som utvärderar inlärningsresultat och integreringen i utbildningen och utbildningssektorn överlag (Undervisningsministeriet 2006).

Yrkeshögskolorna har inom ramen för nätverket SUDENET (Polytechnic Network for Sustainable Development) hjälpts åt att förverkliga detta. I nätverket deltar 10 av de 29 finländska yrkeshögskolorna. Yrkeshögskolan Sydväst har i egenskap av den första yrkeshögskolan med ett certifierat miljöledningssystem varit aktivt med i arbetet. Nätverket har tillsammans med stiftelsen OKKA-säätiö (Opetus-, kasvatus- ja koulutusalojen säätiö) jobbat på miljöledningskriterier och verktyg för självutvärdering. Fem yrkeshögskolor har fungerat som pilotenheter; däribland Svenska yrkeshögskolan (Sinkko 2007, Undervisningsministeriet 2006).

Arbetet innefattade konsultationer och gemensamma seminarier för att få fram tips på goda lösningar och därigenom stöda arbetet. Nätverket samarbetade från första början med Östersjönätverket ”The Baltic Sea Sustainable Development Network”, som åren 2004–05 administrerades av yrkeshögskolan Laurea. Från och med år 2007 administreras projektet av Yrkeshögskolan Sydväst inom nätverket Baltic 21E och från 1.8.2008 av Yrkeshögskolan Novia, som YH Sydväst uppgått i.

Projektet var framgångsrikt bland annat på grund av sitt arbetssätt. Tack vare nätverket, som sammankom till 4–5 årliga träffar, åstadkoms betydande resultat, trots att de enskilda högskolorna inte hade några stora resurser för arbetet (Sinkko 2007).

Som bäst vidareutvecklas miljöledningskriterierna inom nätverket Baltic Sea Sustainable Development Network till kriterier som omfattar alla fyra aspekter av hållbar utveckling (Sinkko 2006, Undervisningsministeriet 2007).

Inom ramen för nuvarande målavtal, fram till utgången av år 2009, ska alla funktioner i yrkeshögskolorna byggas på hållbar utveckling. Det här innefattar undervisning, praktik, lärdomsprov samt forsknings- och utvecklingsarbete. Lärarna ska också vid behov höja sin kompetens inom området hållbar utveckling. Senast vid utgången av år 2012 ska det vid varje yrkeshögskola finnas en överlärare med uppgift att befärma hållbar utveckling inom utbildning, forskning, utvecklingsverksamhet samt i samarbetet med andra yrkeshögskolor (Undervisningsministeriet 2006).

Inom lärarutbildning och fortbildning för lärare saknas det tillsvidare en mera systematisk undervisning i hållbar utveckling. Inom yrkeshögskolornas forsknings- och utvecklingsprojekt har däremot hållbarhetsaspekten nästan undantagslöst beaktats åtminstone i någon mån (Undervisningsministeriet 2007).

Samlingsverket Korkeakouluopetus kestäväksi (Kaivola & Rohweder 2006) har getts ut för att främja genomförandet av programmet Baltic 21E och förverkligandet av Finlands nationella strategi under årtiondet för utbildning för hållbar utveckling. Boken är skriven främst för att stöda högskolornas lärare, forskare och planerare vid genomförandet av strategin. En stor del av boken behandlar tillämpningen inom olika utbildningsområden.

Utvecklingen av undervisningsmaterial och läromedel är ett viktigt steg i införandet av hållbarhetsteman i undervisningen. Lahden ammattikorkeakoulu har tillsammans med universitetssektorn tagit fram en virtuell kurshelhet kring miljöledning. Nätkurser finns det också vid Finlands Virtualyrkeshögskola om hållbar turism och företagens samhällsansvar, för att nämna några (Rohweder 2007).

6. Yrkehögskolan Sydvästs satsning på hållbar utveckling

Ab Utbildning Sydväst, som upprätthöll Yrkehögskolan Sydväst och Yrkesinstitutet Sydväst, arbetade från och med år 1999 på att få ett miljöledningssystem för hela organisationen. Systemet byggdes upp enligt standarden ISO 14001 och certifierades i februari 2006. Certifikatet har utfärdats av Det Norske Veritas.

I praktiken innebar det här att Ab Utbildning Sydväst antog en miljöpolicy och utgående från den fastslog vissa miljömål som hela organisationen arbetade emot. Hela arbetet inklusive vissa rutinbeskrivningar för verksamheten skrevs ner i bolagets miljöhandbok. Alla enheter inom aktiebolaget arbetade aktivt med att förbättra sina vanor i en mindre miljöbelastande riktning. Enheterna hade alla en egen miljögrupp som arbetade under ledning av ett s.k. miljöombud. Alla hade miljömål, som var samstämmiga med aktiebolagets miljömål, och dessa dokumenterades i en miljöhandbok. Utöver de gemensamma miljömålen kunde enheterna också ha enhetsvisa miljömål (Ab Utbildning Sydväst).

Yrkehögskolan
Sydväst

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

Under Sydvästs sista år vidareutvecklades miljöledningssystemet i riktning mot ett ledningssystem för hållbar utveckling. Man avsåg då framför allt de ekologiska, sociala och ekonomiska aspekterna av begreppet.

I aktiebolagets handlingsplan för miljömålet *”att utveckla undervisningen så att hållbar utveckling integreras som en naturlig del av utbildningen i samtliga utbildningar”* gjordes utfästelsen att yrkeshögskolan inom alla utbildningsprogram skulle ha en gemensam delmodul (senare ”kurs”) på 3 studiepoäng (sp) om hållbar utveckling och i övrigt minst ca 5 sp integrerat i övriga studier.”

Vilka branschvisa aspekter av hållbar utveckling som är relevanta för respektive utbildningsprogram bedömdes från fall till fall av respektive lärare. För att underlätta detta för lärarna ordnades det interna fortbildningsdagar. Det som i övrigt gjordes i samarbete var utvecklingen av den gemensamma trepoängskursen, som skulle utgöra en grund för förståelsen av vad hållbar utveckling är och hur denna kan gynnas.

7. Utveckling av en gemensam grundkurs

Den 3 sp:s grundkurs i hållbar utveckling som inom hela yrkeshögskolan hade gemensamma mål sökte sina former och landade på något olika förverkliganden i olika enheter. Avsikten är att här något belysa, hur det hela har genomförts på Campus Ekenäs och hurudant utfallet har blivit.

Förverkligandet av kursen har fortsatt på liknande sätt sedan Yrkeshögskolan Sydväst blev Yrkeshögskolan Novia. Certifikatet enligt ISO 14001 har förnyats på Novias tid i de enheter som hade ett certifierat miljöledningssystem från tidigare. Detta skedde i januari 2009. Miljöledningen är numera en del av Novias ledningssystem, som inkluderar såväl kvalitets- som hållbarhetsfrågor.

7.1 BAKGRUNDEN

Redan innan beslutet om en 3 sp:s kurs i hållbar utveckling fattades, hade det inom yrkeshögskolan funnits krav på att alla utbildningsprogram skulle ha miljökunskap integrerat i sin läroplan; 3 studieveckor på ett allmänare plan och 5 studieveckor integrerat i yrkesstudierna. Man var inom Sydväst mån om att försöka leva upp till de mål som finns i Finlands Baltic 21E-plan (Undervisningsministeriet 2006).

I vissa utbildningsprogram kunde det vara någon egen lärare som tog hand om detta. I de flesta fall genomfördes det dock så att ett par personer i organisationen tog sig an undervisningen som inkallade föreläsare i olika utbildningsprogram. Det här blev ganska belastande för de inblandade och tiden ville inte räcka till. Det fanns alltså orsak att se över genomförandet.

Samtidigt höll yrkeshögskolans miljöledningssystem på att omvandlas till ett system för hållbar utveckling, i enlighet med den tioåriga strategi som Finland höll på att uppgöra för åren 2006–2014 (Undervisningsministeriet 2006).

För att samordna resurserna och för att få med det vidare begreppet i alla utbildningar tillkom ett beslut om att den gemensamma kursen i hållbar utveckling skulle börja genomföras som gemensamma grundstudier för alla utbildningsprogram, med gemensamma mål och ett så gemensamt genomförande som möjligt.

Följande mål formulerades för de gemensamma grundstudierna i hållbar utveckling:

Den studerande

- blir medveten om att framtida möjligheter till överlevnad och ett gott liv är beroende av ett skonsamt och hållbart nyttjande av natur, miljö och människor
- kan konkretisera de aktuella hoten mot miljön och deras orsaker och kan beskriva hur det globala ekosystemet utgör människans basresurs och hur människan kan vara en resurs i det globala ekosystemet
- har förstått att hållbar utveckling omfattar en ekologisk, teknisk, ekonomisk, social och kulturell aspekt, som alla är beroende av varandra och kan uppnås inom ramen för ett globalt och regionalt samarbete
- kan se det egna verksamhetsområdets roll och ansvar för att medverka till en globalt hållbar samhällsutveckling
- har fått en inblick i Ab Utbildning Sydvästs miljöledningssystem (Yrkeshögskolan Sydväst 2007)

7.2 GENOMFÖRANDE

Utmaningen var alltså att belysa begreppet hållbar utveckling på ett mångsidigt sätt utan att belasta någon enskild lärare för mycket. I den situationen uppkom tanken på en föreläsare från varje utbildningsprogram på Campus Ekenäs. Enheten hade åtta utbildningsprogram (up) inom olika sektorer; fyra teknikprogram, ett up i företagsekonomi och tre naturbruksprogram (hållbar utveckling, lantbruksnäringarna och skogsbruk). En koordinator utsågs för att hålla ihop detta. Grundkursen skulle genomföras 2–3 gånger per läsår. Tanken var att kursen också kunde tjäna som fortbildningstillfällen för personalen.

Under läsåret 2006–07 genomfördes kursen på följande sätt. Under en åttaveckors period hölls varje vecka två föreläsningstillfällen på totalt 5 h/vecka. Överläraren i hållbar utveckling inledde med 5 h introduktion till hållbar utveckling. Därefter vidtog de branschspecifika inslagen. Aspekterna med social

respektive kulturell hållbarhet sköttes med lånade krafter från andra enheter inom Yrkehögskolan Sydväst.

De teman som behandlades under de första genomförandena framgår av tabell 1.

Hållbarhetstema	Genomförande utbildningsprogram / part
Introduktion till hållbar utveckling	Överläraren i hållbar utveckling
Etik och hållbarhet i affärsvärlden	Up i företagsekonomi
Resurssnål planering	Up för maskin- och produktionsteknik
Hållbart lantbruk	Up i lantbruksnäringarna
Ergonomisk planering – hem och kontor	Up för byggnadsteknik
Social hållbarhet	Up för det sociala området, Åbo
Hållbart skogsbruk	Up för skogsbruk
Internationella miljöledningsstandarder och Sydvästs miljöledningssystem	Ab Utbildning Sydvästs miljösamordnare
Kulturell hållbarhet	Up för kulturproducentskap, Helsingfors
Livscykelanalys på en kaffekokare	Up för informationsteknik
Bevara och renovera byggnadsmaterial	Up för byggnadsteknik
Den västerländska livsstilens restprodukter	Up för hållbar utveckling
Elförsörjning och energibesparing	Up för elektroteknik

Tabell 1. Teman som behandlades under de första genomförandena av gemensamma grundstudier i hållbar utveckling (3 sp) på Campus Sydväst Ekenäs samt ansvarigt utbildningsprogram läsåret 2006–07.

För att bemästra de för Ekenäsförhållanden stora gruppstorlekarna fastslogs stränga regler för närvaro under föreläsningarna samt för de sammandrag som varje deltagare skulle lämna in till koordinatorn efter varje föreläsning. Då antalet deltagare vid varje av de tre första genomförandena uppgick till 50–60 deltagare, blev det många sammandrag för koordinatorn att läsa.

7.3 ERFARENHETER FRÅN DET FÖRSTA LÄSÅRET

De utvärderingar efter genomförd kurs som utfördes visar på ett rätt blandat mottagande bland de studerande. Några exempel på den positiva respons som kom:

- bra med varierande föreläsare
- mångsidigt, mycket ny fakta
- har fått en att tänka till och börja fundera på om man kan förbättra sig – bra kurs
- fick många nya aspekter på hållbar utveckling
- bra system med rapporter, men endast om någon verkligen läser dem.

Vissa studerande var också negativt kritiska:

- skulle nog finnas viktigare saker att studera
- vissa ämnen har absolut ingenting med hållbar utveckling att göra
- man fick en litet negativ bild av kursen från början, då det kom en lång lista med regler
- föreläsarna borde vara mer koordinerade så att inte alla föreläsare tar upp samma saker
- ser ingen nytta med dessa referat.

De involverade lärarnas syn på kursen var överlag rätt positiv. För att kunna bedöma vad som är ett hållbart handlande inom den egna branschen, är det nödvändigt att först få frågan belyst ur ett grundläggande och ganska brett perspektiv. Det här var en allmänt omfattad uppfattning. Flera lärare ansåg att vissa studerandes frustration över att kursens direkta koppling till den egna branschen var rätt liten är någonting som ska tas med ro. Alla inser inte ännu under studietiden vad de kommer att ha nytta av i framtiden.

Som koordinator för kursen tycker jag, i likhet med de flesta involverade lärare, att upplägget såtillvida varit bra att kursen ger en god inblick i begreppet hållbar utveckling med dess olika aspekter. De stränga reglerna har varit ett nödvändigt ont

och en förutsättning för att detta koncept skulle fungera. Det som inte varit så bra är den väldiga mängd sammandrag som måste registreras, läsas och godkännas/underkännas. Plagiat är exempelvis väldigt svårt att hitta i denna ström av texter. Ur de studerandes synvinkel anser jag dock mängden sammandrag inte vara krävande, eftersom varje sammandrag skulle omfatta endast 150–250 ord.

7.4 UTVECKLING AV KONCEPTET

För att behålla det som befunnits bra och förbättra det som upplevts mindre bra ändrades konceptet till läsåret 2007–08. Antalet närstudiegånger krympes ner något från tolv till elva och systemet med rapporterna förändrades. I stället för att skriva ett sammandrag efter varje föreläsning skulle varje studerande lämna in tre rapporter på givna teman, där närstudiegångerna fungerade som resursföreläsningar. Rapporterna blev alltså något digrare, men i stället färre, och kopplingen mellan de olika aspekterna av hållbar utveckling blev tydligare. Den här modellen har i utvärderingen fått bättre betyg av såväl studerande som koordinator, och är den modell som tills vidare tillämpas inom enheten.

Inom ramen för Yrkeshögskolan Novias ledningssystem jobbas det nu för att integrera hållbarhetsfrågor i alla utbildningsprogram och på alla enheter. Novias ledning har uppfattat hållbarhetsfrågorna som så viktiga att alla studerande behöver känna till begreppet och kunna tillämpa principerna inom sin egen bransch.

De lärare som ännu är något osäkra på, vad som kunde vara relevant att ta upp inom den egna undervisningen, har möjlighet att få hjälp av yrkeshögskolans miljösamordnare. Hon har utarbetat en kunskapsbank i hållbar utveckling som hjälp för dem som behöver.

Källförteckning

- Finlands grundlag 731/1999. Edilex. Hämtad 14.09.2007.
Tillgänglig: <http://www.edilex.fi/saadokset/lagstiftning/19990731?toc=1>
- Kaivola, T & Rohweder, L. (red.) 2006. Korkeakouluopetus kestäväksi.
Opas YK:n kestävästä kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmentä varten.
Undervisningsministeriets publikationer 2006:4.
- Laininen, E. 2007. *Vaatimukset sosiaalisesti kestäväälle työympäristölle kouluissa ja oppilaitoksissa.* Luonnos 8.6.2007. OKKA-säätiö, Sykli.
- Rohweder, L. 2007. Mitä toimenpiteitä kestävästä kehitystä edistävä kansallinen strategia edellyttää ammattikorkeakouluilta? I: Sinkko, A. (red.) 2007. *Kestävä kehitys Suomen ammattikorkeakouluissa. SUDENET Suomen ammattikorkeakoulujen kestävästä kehityksen verkostohanke 2004–2006.* Loppuraportti.
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Nro 30.
- Sinkko, A 2006. I: Kaivola, T & Rohweder, L. (red.) 2006. Korkeakouluopetus kestäväksi. *Opas YK:n kestävästä kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmentä varten.* Undervisningsministeriets publikationer 2006:4.
- Sinkko, A. 2007. SUDENET-verkostohanke. I: Sinkko, A. (red.) 2007.
Kestävä kehitys Suomen ammattikorkeakouluissa. SUDENET Suomen ammattikorkeakoulujen kestävästä kehityksen verkostohanke 2004–2006. Loppuraportti.
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Nro 30.
- Statsrådets kansli 2006. *Kohti kestäviä valintoja. Kansallisesti ja globaalisti kestävä Suomi. Kansallinen kestävästä kehityksen strategia.* Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 5/2006.
- Undervisningsministeriet 2006. *Kestävästä kehityksen edistäminen koulutuksessa. Baltic 21E-ohjelman toimeenpano sekä kansallinen strategia YK:n kestävästä kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmentä (2005–2014) varten.*
Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2006:6.
- Ab Utbildning Sydväst 2007. Miljöhandbok 20.08.2007.

RAPPORT

Yrkeshögskolan Sydväst 2007, modulbeskrivning GEM01040 Hållbar utveckling,
tillgänglig på intranet bakom lösenord.

Om Novia

Yrkeshögskolan Novia har ca 3500 studerande och personalstyrkan uppgår till ca 390 personer. Novia är den största svenskspråkiga yrkeshögskolan i Finland som har examensinriktad ungdoms- och vuxenutbildning, utbildning som leder till högre yrkeshögskoleexamen samt fortbildning och specialiseringsutbildning.

Novia har utbildningsverksamhet i Vasa, Esbo, Helsingfors, Jakobstad, Nykarleby, Raseborg och Åbo.

Yrkeshögskolan Novia är en internationell yrkeshögskola, via samarbetsavtal utomlands och internationalisering på hemmaplan.

Novias styrka ligger i närvaron och nätverket i hela Svenskfinland.

Novia representerar med sitt breda utbildningsutbud de flesta samhällssektorer. Det är få organisationer som kan uppvisa en sådan kompetensmässig och geografisk täckning. Högklassiga och moderna utbildningsprogram ger studerande en bra plattform för sina framtida yrkeskarriärer.

Yrkeshögskolan Novia, Fabriksgatan 1, 65100 Vasa, Finland

Tfn +358 (0)6 328 5000 (växel), fax +358 (0)6 328 5110

Ansökningsbyrån, PB 6, 65201 Vasa, Finland

Tfn +358 (0)6 328 5555, fax +358 (0)6 328 5117

ansokningsbyran@novia.fi

www.novia.fi

All aspects of sustainable development are increasingly important in all sectors of society. The regional Baltic 21 E action program for sustainable development in the Baltic region is an example of sustainable development in higher education. Within the Baltic 21E program Finland has developed its own strategies and built networks in order to integrate sustainable development on all levels of education.

Sydväst University of Applied Sciences, which through a merger became Novia University of Applied Sciences, was a pioneer in the field of sustainable development. Since Novia is one of the first universities in Finland to have a certified environmental system, an integration of sustainable issues in all degree programs has been a central aspect of the curriculum.

This short report describes how a basic studies course in sustainable development was developed at the Ekenäs campus of Novia. In addition to describing how the course was developed and implemented, this report also presents how the course concept was perceived by students and teachers.

ISSN: 1799-4179

ISBN (digital): 978-952-5839-05-0

NOVIA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES